Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
5 oktober 2026

Onze referentie
IENW/BSK-2026/156913

Opgesteld door
DG Luchtvaart en Maritieme Zaken

Directie Onbemande Luchtvaart, Luchtruim en Luchthavens
Afdeling Luchthavens en Omgeving
Cluster leefomgevingskwaliteit

Beslistermijn
12 oktober 2026

Bijlage(n)
3

Aan Minister

nota

Beslisnota M adviesaanvraag Gezondheidsraad

Aanleiding
Op 12 mei 2026 heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd over uw voornemen om de Gezondheidsraad om advies te vragen naar de gezondheidsimpact van de luchtvaart.[1] Op 16 september 2026 heeft u ingestemd met een conceptversie van de adviesaanvraag (bijlage 3).

Geadviseerd besluit
1. U wordt gevraagd in te stemmen met de adviesaanvraag voor de Gezondheidsraad (bijlage 2) en deze te ondertekenen en laten verzenden naar de Gezondheidsraad.
2. U wordt gevraagd in te stemmen met de Kamerbrief (bijlage 1), waarmee de Kamer wordt geïnformeerd over deze adviesaanvraag, en deze te ondertekenen. De adviesaanvraag wordt als bijlage meegestuurd met deze Kamerbrief. De adviesaanvraag en Kamerbrief worden ook door de staatssecretaris van Defensie ondertekend.

Kernpunten
- Zoals aangekondigd in de Kamerbrief van 12 mei jl. heeft het kabinet er voor gekozen om de Gezondheidsraad om een advies te vragen.
- Een integraal advies is gewenst om de impact van luchtvaart op de gezondheid van de inwoners van Nederland scherper in beeld te krijgen.
- Het doel is om eventuele gezondheidsrisico's beter in kaart te brengen, zodat in de toekomst een gedegen afweging kan worden gemaakt. In de tussentijd gelden de vigerende normen en regels in de luchthaven(verkeer)besluiten.
- Sinds het versturen van de Kamerbrief is er gewerkt aan het opstellen van de adviesaanvraag. Diverse belanghebbenden zijn gevraagd om inbreng te geven en er heeft afstemming plaatsgevonden met mededepartementen (Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Defensie) en met medewerkers van de Gezondheidsraad.
- Daarnaast heeft intern afstemming plaatsgevonden met de directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's (DGMI), waar de algemene coördinatie omtrent adviesaanvragen aan de Gezondheidsraad is belegd.

[1] Kamerstukken II 2025/26, 31 936, nr. 1290.

- Mede naar aanleiding van de consultatie is door het Ministerie van Defensie aangegeven dat inzicht verkrijgen in de impact van militair luchtverkeer op de gezondheid ook meerwaarde heeft en dat het Ministerie graag aanhaakt op dit adviestraject.
- Op basis van de consultatie en afstemming ligt er een adviesaanvraag voor die ingaat op vijf deelvragen:

1. Wat kunt u zeggen over de impact op de gezondheid van inwoners van Nederland vanwege de blootstelling aan (nachtelijk) geluid en emissies van schadelijke stoffen door luchtvaart? Wij verzoeken u hierbij in te gaan op zowel de afzonderlijke gezondheidsimpact door geluid en emissies van schadelijke stoffen, als de cumulatieve impact.
2. Hoe beoordeelt u bovenstaande impact ten opzichte van andere bronnen, zoals wegverkeer, spoorverkeer of industrie?
3. Hoe beoordeelt u de gezondheidssituatie van de inwoners van regio's rondom luchthavens (zowel dichtbij de luchthaven als verder gelegen) wanneer dit wordt vergeleken met andere regio's? Wij verzoeken u daarbij zowel de positieve als de negatieve gezondheidseffecten van de aanwezigheid van luchthavens te betrekken.
4. Wat zijn volgens u mogelijke beleids- en onderzoeksdoelen op middellange en lange termijn? Breng hierin prioritering aan.
5. Wij verzoeken u bovenstaande vragen afzonderlijk te beantwoorden voor zowel burgerluchtvaart als militaire luchtvaart in Nederland.

- De impact op de gezondheid van platformmedewerkers wordt buiten beschouwing van dit adviestraject gehouden. Daarvoor lopen immers reeds verschillende processen onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, waaronder ook verschillende adviestrajecten bij de Gezondheidsraad. Inzichten die voor medewerkers zijn opgebouwd, worden indien mogelijk door de Gezondheidsraad meegenomen in het advies naar effecten op de omgeving.
- De Gezondheidsraad heeft aangegeven haar advies in twee delen te zullen uitbrengen. Naar verwachting zal eind 2027 een advies worden opgeleverd waarin wordt ingegaan op de feitelijke gezondheidsimpact door luchtvaart, de verhouding tot andere bronnen en de regionale gezondheidssituatie. Halverwege 2028 zal dan worden ingegaan op beleids- en onderzoeksdoelstellingen.
- De Kamer zal bij het verschijnen van beide adviezen van de Gezondheidsraad per brief worden geïnformeerd. Het is gebruikelijk dat het kabinet binnen drie maanden na publicatie van het eindadvies een appreciatie deelt met de Kamer.
- Om in 2027 advies te kunnen uitbrengen, is de Gezondheidsraad begonnen met voorbereidende werkzaamheden. Hiervoor worden reeds kosten in rekening gebracht die worden betaald uit de begroting van IenW. Voor de jaren 2027 en 2028 zal er een post worden opgenomen in de meerjarenactiviteitenbegroting van DGLM.

Krachtenveld

- Het ministerie van IenW heeft onder andere de luchthaven Schiphol, de Commissies van Regionaal Overleg (CRO) voor de overige luchthavens van

nationale betekenis, bewoners en maatschappelijke partijen zoals de Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS), luchtvaartsectorpartijen en gemeenten en provincies uitgenodigd om inbreng te leveren bij de totstandkoming van de adviesaanvraag voor de Gezondheidsraad.
- In algemene zin is er steun voor het adviestraject. In de beslisnota van september (bijlage 3) staat uitvoeriger beschreven wat er uit de consultatie is gekomen en wat daarmee gedaan is in de definitieve adviesaanvraag.
- De belanghebbenden krijgen na uw ondertekening van de definitieve aanvraag per mail terugkoppeling op hun inbreng. Er zal op Luchtvaartindetoekomst.nl een bericht worden geplaatst om het bredere publiek hierover te informeren.
- De Tweede Kamer heeft op 4 juni jl. een schriftelijk overleg gestuurd naar aanleiding van de Kamerbrief van 12 mei jl. Uw inbreng is op 8 september jl. verzonden naar de TK.[2] In het SO zijn veel vragen gesteld over het Gezondheidsraadtraject.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Toelichting
Ministerie van Defensie
- Om Defensie binnen NAVO verband zo snel mogelijk voor te bereiden op een grootschalig conflict, zal de krijgsmacht de komende jaren meer oefenen en trainen op het land, in de zee en in de lucht.
- De militaire vliegbases zijn een belangrijke schakel in de gereedstelling; de komende jaren is de militaire luchtvaart volop in ontwikkeling.
- Een completer beeld van de gezondheidseffecten van de militaire luchtvaart kan Defensie helpen bij het maken van beleidskeuzes in deze noodzakelijke ontwikkeling.

Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
- Het ministerie van SZW is beleidsmatig verantwoordelijk voor gezond en veilig werken. De Arbeidsomstandighedenwetgeving bevat regels om gezond en veilig werken te bevorderen en beroepsziekten en arbeidsongevallen te voorkomen.
- SZW vraagt de Gezondheidsraad regelmatig om onderzoek te doen naar classificatie en het afleiden van een gezondheidskundige grenswaarde voor gevaarlijke stoffen waar werknemers beroepsmatig aan worden blootgesteld.
- Recent is een advies van de Gezondheidsraad gepubliceerd waarin de raad concludeert dat er voldoende bewijs is om te veronderstellen dat kerosinemotoruitstoot (KME) kankerverwekkend is (classificatie categorie 1B). [3]
- De Gezondheidsraad werkt in 2026, ook op verzoek van SZW, aan een advies over een mogelijke gezondheidskundige advieswaarde voor de beroepsmatige blootstelling aan ultrafijnstof.
- Op verzoek van SZW onderzoekt het RIVM de genotoxiciteit van het mengsel KME op Schiphol. Dit onderzoek draagt bij aan de kennis over de

[2] Kamerstukken II 2025/2026, 31936, nr. 1312.
[3] Kamerstukken II 2025/2026, 25883 nr. 550.

schadelijkheid van KME. Verwachting is dat het RIVM-onderzoek in de tweede helft van 2028 is afgerond.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- VWS zet zich in voor een leefomgeving die goed is voor de gezondheid en waar mensen zo min mogelijk last hebben van geluidsoverlast, hitte, luchtvervuiling en infectieziektes.
- In dat kader is VWS betrokken bij het adviestraject met de Gezondheidsraad en is de adviesaanvraag met dit departement afgestemd.
- In de consultatie is door een aantal partijen gevraagd of VWS de adviesaanvraag mede kan ondertekenen. Binnen het Rijk zijn alle departementen verantwoordelijk om een gezonde leefomgeving na te streven, dus ook IenW. Het medeondertekenen van VWS heeft in dat opzicht dus geen meerwaarde.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Bijlage 1. Kamerbrief Adviesaanvraag Gezondheidsraad Luchtvaart	Een oplegger voor de TK. De adviesaanvraag aan de Gezondheidsraad zit als bijlage bij deze brief.
03	Bijlage 2. Adviesaanvraag Gezondheidsraad Luchtvaart	De adviesaanvraag voor de Gezondheidsraad.
04	Bijlage 3. Beslisnota conceptadviesaanvraag	De beslisnota die u op 16 september jl. heeft afgedaan waarin de conceptadviesaanvraag is voorgelegd.